

NADZOR NAD PRAVILNIM OZNACEVANJEM GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMOV V ŽIVILIH

Ministrstvo za zdravje¹

Živila za uporabo v prehrani ljudi, ki vsebujejo GSO ali so sestavljena iz njih ali njihovih kombinacij, ureja *Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo* (ZZUZIS) (Ur.l. RS št. 44/00), ki je bil leta 2002 dopolnjen s členi (o novih živilih), ki veljajo tudi za GS živila. Za izvajanje tega zakona je pristojno *Ministrstvo za zdravje*, ki izdaja dovoljenja za dajanje novega živila v promet. Na podlagi zakona so bili izdani tudi trije pravilniki, ki obravnavajo posebne zahteve za nova živila, njihovo označevanje, uporabo in pridobivanje dovoljenj za dajanje na trg.

Pravilniki, ki so bili izdani na podlagi ZZUZIS so:

- *Pravilnik o novih živilih* (Ur.L. RS št. 105/02);
- *Pravilnik o označevanju živil, izdelanih iz gensko spremenjene soje in gensko spremenjene koruze* (Ur.l. RS 105/02);
- *Pravilnik o označevanju živil in sestavin živil, ki vsebujejo aditive in arome, ki so gensko spremenjeni ali so izdelani iz gensko spremenjenih organizmov* (Ur.L. RS št. 105/02);

Za področje živil, ki vsebujejo GSO, izvaja *Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije* nadzor na osnovi določbe 17. člena pravilnika o novih živilih, ki predpisuje obvezno označevanje prisotnosti GSO, spremenjenega z enim od postopkov genskega spreminjanja, ki jih ureja predpis o ravnanju z GSO, od 31.12.2003 dalje. Enak datum je predpisan tudi v pravilniku za označevanje živil in sestavin živil, ki vsebujejo aditive in arome, ki so gensko spremenjeni ali so izdelani iz GSO ter pravilniku o označevanju živil, izdelanih iz gensko spremenjene soje in gensko spremenjene koruze. Slednji ne zahteva označevanja, če živilo in posamezna sestavina živila ne vsebuje več kot 1% snovi iz gensko spremenjene soje, gensko spremenjene koruze ali drugih snovi, ki so pridobljena iz gensko spremenjenih organizmov v skladu s predpisom, ki ureja nova živila, ce je ta prisotnost dokazljivo naključna.

REZULTATI NADZORA NAD PRAVILNIM OZNACEVANJEM GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMOV V ŽIVILIH

Ne glede na to, da je označevanje živil, ki vsebujejo GSO obvezno od 31.12.2003 dalje, so bila že v letu 2003, z namenom ugotovitve stanja o prisotnosti GSO v živilih, v letni program vzorčenja vključena živila, ki bi lahko vsebovala GSO.

Zdravstveni inšpektorat RS je v okviru letnega programa vzorčenja odvzel 148 vzorcev živil iz skupin živil: krompir, paradižnik, moka/polenta, otroška hrana do treh let na osnovi žit, hidrolizirani rastlinski proteini in sojine omake, živila za posebne prehranske namene na osnovi soje in koruze, prigrizki na osnovi žit, moke in krompirja ter druga predelana živila na

¹ Porocilo o nadzoru Zdravstvenega inšpektorata RS nad pravilnim označevanjem GSO v živilih (13.02.2004).
Zdravstveni inšpektorat RS. Ministrstvo za zdravstvo.

osnovi soje.

Vzorci so bili odvzeti v prometu in sicer na različnih prodajnih mestih v Sloveniji, od katerih je bilo 53 % odvzetih vzorcev uvoženih. Namen vzorčenja je bila kvalitativna določitev vsebnosti gensko spremenjenih organizmov (GSO) v vzorcih živil.

Vsebnost GSO je bila dokazana le v enem vzorcu, to je v vzorcu sojinega mesa, rezultati analiz ostalih vzorcev so pokazali na odsotnost GSO. V pozitivnem vzorcu sojinega mesa je bila dokazana 0,2 % vsebnost RoundupReady soje. Ker je bila vsebnost gensko spremenjene soje v vzorcu sojinega mesa manjša od 1 %, nosilec živilske dejavnosti naključno prisotnost GSO dokazuje pri Uradu za živila, Ministrstva za zdravje, skupaj s predloženimi dokazili in zagotovili o ustreznem ukrepanju, da kot vhodna sestavina niso bili uporabljeni GSO ali izdelki iz teh.

Poleg letnega programa vzorčenja se je nadzor izvajal tudi ob uvozu, kjer je bilo naključno vzorčenih 49 pošiljk, ki bi lahko vsebovale GSO. V odvzetih vzorcih ni bila dokazana prisotnost GSO.

Zdravstveni inšpektorat RS tudi v letu 2004 nadaljuje z nadzorom nad pravilnim označevanjem živil, ki vsebujejo GSO in sicer s preverjanjem dokumentacije v proizvodnji, vzorčenjem živil v okviru letnega programa kot tudi ob uvozu.

Republika Slovenija
Ministrstvo za zdravstvo
ZDRAVSTVENI INŠPEKTORAT RS
Parmova 33, SI-1000 LJUBLJANA
Tel.: (01) 280 3804, Fax: (01) 280 3808